

Ecologisch Onderzoek

Weijpoort 35(a) te Nieuwerbrug

Concept

Uitgave: juli 2016

Watersnip-rapport 16A011

Colofon

Titel	Ecologisch Onderzoek
Subtitel	Weijpoort 35(a) te Nieuwerbrug
Status rapport	Eindrapportage
Projectnummer	16A011
Datum uitgave	juli 2016
Samenstellers	Amy van den Brink, adviseur Watersnip Advies John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	IntROview B.V. Sterrenlaan 24 2743 LS Waddinxveen
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. W.P. Kaandorp

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
2	TOETSINGSKADER	5
2.1	EUROPESE RICHTLIJNEN	5
2.2	LANDELIJK NATUURBELEID- EN WETGEVING.....	5
2.2.1	<i>Natuurbeschermingswet 1998</i>	5
2.2.2	<i>Flora- en Faunawet</i>	5
2.2.3	<i>Natuurnetwerk Nederland</i>	7
2.2.4	<i>Visie Ruimte en Mobiliteit (2014) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)</i>	8
3	LOCATIEBESCHRIJVING	11
3.1	HUIDIGE SITUATIE	11
3.1.1	<i>Beschrijving plangebied</i>	11
3.1.2	<i>Beschrijving bebouwing</i>	12
3.1.3	<i>Plannen:</i>	14
4	RESULTATEN ONDERZOEK	15
4.1	METHODE	15
4.2	FLORA.....	15
4.3	FAUNA	16
4.3.1	<i>Vogels</i>	16
4.3.2	<i>Vissen</i>	17
4.3.3	<i>Amfibieën</i>	17
4.3.4	<i>Reptielen</i>	18
4.3.5	<i>Zoogdieren</i>	19
4.3.6	<i>Vleermuizen</i>	19
4.3.7	<i>Overige soorten</i>	20
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	21
5.1	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	21
5.2	ALGEMENE ZORGPLICHT	22
6	BRONNEN	23

1 Inleiding

IntROview B.V. is bezig met het verzorgen van een bestemmingsplan om in het kader van de ruimte-voor-ruimteregeling een compensatiewoning mogelijk te maken op de locaties Weijpoort 35/35a te Nieuwerbrug. De bestaande voormalige agrarische bedrijfsbebouwing op deze percelen wordt gesloopt. Er vinden vooralsnog geen ingrepen aan sloten plaats. In het kader van de voorgenomen ingrepen heeft IntROview B.V. Watersnip Advies verzocht een ecologisch onderzoek uit te voeren.

De initiatiefnemer van de voorgenomen plannen dient te verkennen of er mogelijk schadelijke gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Flora- en Faunawet).
Beschermde plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermde diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden;
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing Natuurbeschermingswet 1998);
- Er wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland aangetast worden (Toepassing Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, Compensatiebeginsel Natuur, Recreatie en Landschap).

Om te onderzoeken of bovenstaande bepalingen overtreden of aangetast worden dient het plangebied onderzocht te worden, middels een bureaustudie en onderzoek naar de aanwezige flora en fauna door een deskundige op het gebied van ecologie.

In april 2016 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie verricht in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport geeft een overzicht van de voor het plangebied geldende natuurwetgeving, de aanwezigheid van beschermde gebieden in de nabije omgeving en de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de voorgenomen plannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht, die geldt voor alle planten- en diersoorten, worden waar mogelijk maatregelen beschreven gericht op het voorkomen van schade.

2 Toetsingskader

2.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormt de Natura2000 een netwerk van beschermde natuur-gebieden. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt. Deze richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrictlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de natuurbeschermingswet (gebiedsbescherming paragraaf 2.2.1) en de Flora- en faunawet (soortenbescherming paragraaf 2.2.2).

2.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

2.2.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

De Natuurbeschermingswet 1998 is opgesteld voor de bescherming van natuurgebieden in Nederland, zoals Beschermde Natuurmonumenten en Natura2000-gebieden. In de Natuurbeschermingswet wordt bepaald wat mag en niet mag in de beschermde gebieden. Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de waarden van het gebied mogen niet plaatsvinden zonder vergunning.

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura2000-gebied of beschermd natuurmonument. De dichtstbijzijnde Natura2000-gebieden, 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' en 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' bevinden zich op respectievelijk 4 km ten noorden en 4 km ten zuidwesten van het plangebied. Vanwege de afstand tot het plangebied zullen de geplande werkzaamheden geen directe invloed hebben op deze Natura2000-gebieden.

Doelsoorten van het gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' zijn Gestreepte waterroofkever, Bittervoorn, Kleine Modderkruiper, Meervleermuis, Noordse woelmuis, Groenknolorchis, Platte schijfhoren, Roerdomp, Woudaapje, Purperreiger, Zwartkopmeeuw, Zwarte stern, Snor, Rietzanger, Grote karekiet, Grote zilverreiger, Kolgans, Smient en Krakeend. Doelsoorten van het gebied 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' zijn Kleine zwaan, Smient, Krakeend en Slobeend.

Een deel van deze doelsoorten komt uitsluitend voor binnen het Natura2000-gebied. Andere soorten, zoals Smient, Krakeend, Slobeend, Kleine zwaan en Kolgans foerageren ook in de ruimere omgeving van het Natura2000-gebied. Het plangebied ligt binnen de actieradius van deze doelsoorten maar is er niet geschikt voor. Er bevindt zich weliswaar enig grasland binnen het plangebied, maar dit is beperkt in omvang en ligt geheel ingeklemd in de bebouwingszone van de Weijpoort. De cultuurdruk is hier zeer hoog. Negatieve effecten op de doelsoorten van de Natura2000-gebieden zijn daarom niet aan de orde.

2.2.2 *Flora- en Faunawet*

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (FF-wet) van kracht geworden. De Flora- en faunawet is opgesteld om in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen. Van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen zijn er ongeveer 500 beschermd voor de wet. Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a; (ver)bouwen, slopen, of wegen aangelegd, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het

echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd.

De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. De soorten zijn onderverdeeld in drie categorieën: algemeen beschermde soorten (tabel 1 FF-wet), overige soorten (tabel 2 FF-wet) en streng beschermde soorten (tabel 3 FF-wet). Soorten uit tabel 3 zijn tevens ingedeeld in beschermde soorten die vallen onder het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten en beschermde soorten die vallen onder Bijlage IV van de Habitatrictlijn.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, geldt voor de algemeen beschermde soorten uit tabel 1 een vrijstelling. Ook voor de soorten uit tabel 2 kan een vrijstelling gelden, onder voorwaarde dat er gehandeld wordt volgens een door het ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Wanneer het opstellen van een gedragscode niet mogelijk is of niet voldoende blijkt te zijn, moet voor de beschermde soorten uit tabel 2 een ontheffing worden aangevraagd bij de Rijksdienst van Ondernemend Nederland. Voor soorten in tabel 3 dient een ontheffing aangevraagd te worden op grond van een wettelijk belang uit het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten of een wettelijk belang uit de Habitatrictlijn. Deze wettelijk omschreven belangen zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (niet van toepassing bij soort van bijlage IV van Habitatrictlijn).

Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

NB. Naar verwachting wordt op 1 januari 2017 de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht. De nieuwe wet vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. Vanaf die datum is de Omgevingsdienst Haaglanden naar alle waarschijnlijkheid de instantie die ontheffingen verleent.

Aanhaakbepalingen bij een omgevingsvergunning staan dan eveneens in deze nieuwe wet, in plaats van in de FF-wet en de NB-wet. Hiervoor blijft de gemeente het bevoegd gezag en aanspreekpunt.

Door het nemen van (mitigerende) maatregelen kan een ontheffingsaanvraag in de meeste gevallen voorkomen worden. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade. Deze mitigerende maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.

Ook het integreren van ecologische maatregelen in onderdelen van het plan met het oog op consolideren van het leefgebied voor populaties kunnen een ontheffingsaanvraag voorkomen.

In het kader van de Flora- en faunawet zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de FF-wet vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn

als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feite of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

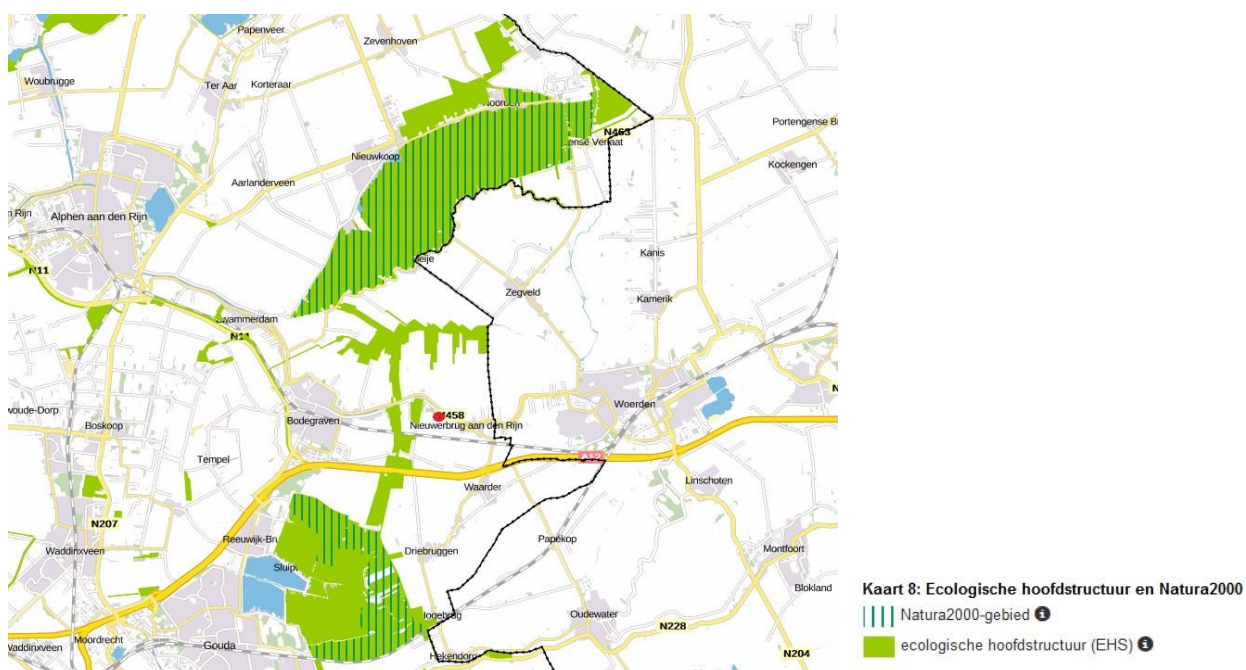
Overigens geldt voor alle planten- en diersoorten de algemene zorgplicht uit artikel 2 van de FF-wet. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

2.2.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland in de wet benoemd als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van natuurgebieden in Nederland om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Via dit netwerk kunnen planten en dieren zich verspreiden, waardoor de kans op uitsterven verkleind wordt. De EHS bestaat uit:

- Natura 2000 gebieden;
- bestaande natuurgebieden, zoals de Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, die beheerd worden volgens agrarisch natuurbeheer en;
- grote wateren, zoals meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en Waddenzee.

Figuur 1: Ligging van plangebied (met rode stip aangegeven) t.o.v. EHS en Natura2000-gebied (bron: www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl, kaart 8).

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990, en via de planologische kernbeslissing Nota Ruimte van de voormalige Ministeries van VROM, LNV, V&W en EZ (2006) voortgezet in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, opgesteld door het Ministerie van I&M (2012). In 1995 werden de doelsoorten en natuurdoeltypen gedefinieerd, die in 2000 werden doorgevoerd in de provinciale plannen. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de uitvoering van de EHS. De natuur in de EHS is beschermd middels een 'nee, tenzij'-regime. Binnen de EHS zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Het plangebied maakt geen deel uit van EHS-gebied (zie figuur 1). Ook zijn er geen bijzondere landschapselementen aanwezig in het plangebied. Het dichtst bij zijnde EHS-gebied ligt op ca. 500 m. afstand van het plangebied (Put van Broekhoven). De geplande ruimtelijke ingrepen zullen vanwege de ligging van het plangebied, binnen het bebouwingslint van de Weijpoort en de afstand tot EHS-gebied geen schade veroorzaken aan de EHS.

2.2.4 Visie Ruimte en Mobiliteit (2014) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)

Op 9 juli 2014 is de Visie ruimte en mobiliteit (VRM) vastgesteld door de Provinciale Staten. Deze visie geeft op regionaal niveau invulling aan de ruimtelijke ordening en maatregelen op het gebied van verkeer en vervoer.

De belangrijkste doelen van deze nieuwe visie zijn:

- Ruimte bieden aan ontwikkelingen;
- Aansluiten bij de maatschappelijke vraag naar woningen, bedrijfsterreinen, kantoren, winkels en mobiliteit;
- Allianties aangaan met maatschappelijke partners;
- Minder toetsen op regels en meer sturen op doelen.

De Visie ruimte en mobiliteit bestaat uit; De Visie ruimte en mobiliteit, het Programma mobiliteit, het Programma ruimte en de Verordening ruimte 2014.

Het ontwikkelen van nieuwe plannen kan inbreuk maken op te beschermen waarden in het landschap. In sommige gevallen is het noodzakelijk dat er compensatie plaatsvindt als er specifieke natuur-, recreatie- of landschapswaarden verloren gaan. GS heeft hiervoor in mei 2013 de beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 vastgesteld). Deze beleidsregel is opgenomen in de Visie ruimte en mobiliteit.

In deze beleidsregel is voor een aantal gebieden compensatie noodzakelijk bij het verlies van ecologische waarden. Dit zijn;

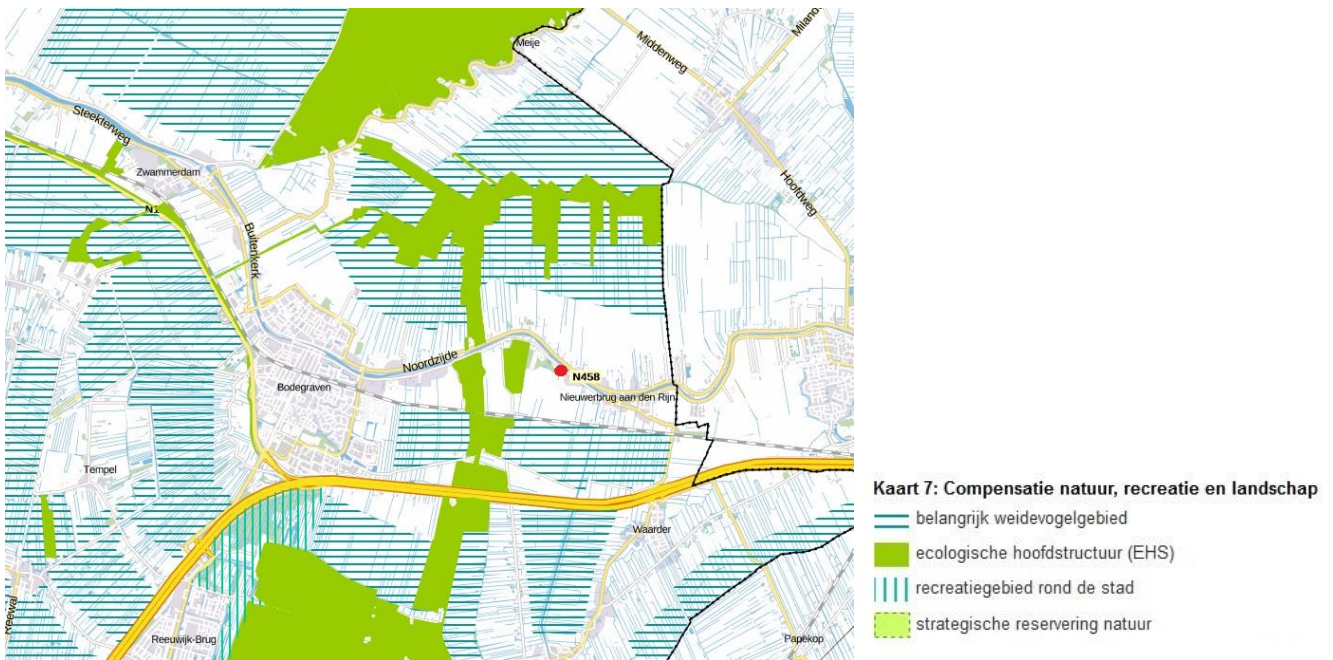
- de Ecologische Hoofdstructuur;
- de belangrijke weidevogelgebieden;
- de recreatiegebieden om de stad;
- strategische reservering natuur;
- de karakteristieke landschapselementen.

Biotopen voor Rode lijstsoorten zijn niet langer compensatieplichtig.

Twee van de bovenstaande elementen zijn in de (wijdere) omgeving van het plangebied aanwezig (zie figuur 2).

De EHS is reeds genoemd in paragraaf 2.2.3.

Rondom, maar op ruime afstand (2 km) van het plangebied bevindt zich belangrijk weidevogelgebied. Belangrijke weidevogelgebieden zijn compensatieplichtig als er sprake is van grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen, zoals de aanleg van infrastructuur of de uitbreiding van woongebieden die plaatsvinden buiten de bebouwingscontour. Het plangebied is zelf ongeschikt voor weidevogels door het ontbreken van groot open grasland en de aanwezigheid van hoge cultuurdruk. Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van belangrijk weidevogelgebied zal de invloed daarop van de voorgenomen maatregelen nihil zijn. Schade aan belangrijk weidevogelgebied is dus niet aan de orde. De overige genoemde waarden zijn binnen en rondom het plangebied niet aanwezig.

Figuur 2: Plangebied (met rode stip aangegeven) t.o.v. compensatieplichtige elementen (bron: www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl, kaart 7).

3 Locatiebeschrijving

3.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de kilometervakken met de Amersfoortse coördinaten 114, 455/456.

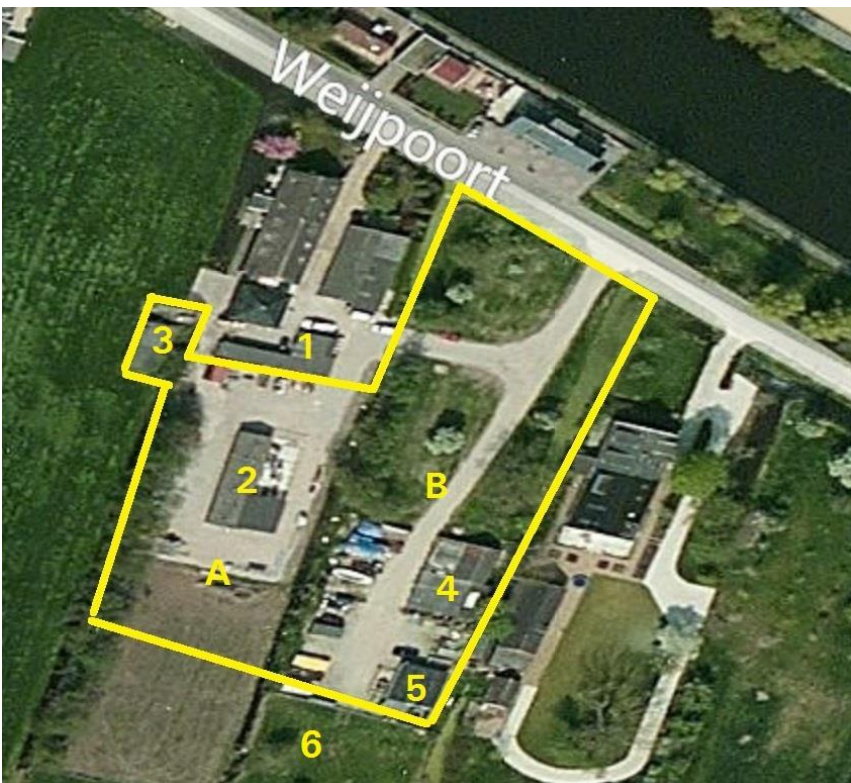
Het plangebied bestaat uit A. het achterste gedeelte van het perceel van Weijpoort 35 en B. het perceel ten oosten daarvan, nr. 35a (zie figuur 4).

3.1.1 Beschrijving plangebied

Gedeelte A bestaat momenteel voor een groot deel uit grasland. Aan de westzijde bevindt zich een sloot die de grens vormt met het naburige perceel. Net buiten het plangebied, ten noorden van deel A bevindt zich een zeer bouwvallige stenen schuur (1), die grotendeels ingestort is. Ook deze schuur zal worden afgebroken en is daarom meegenomen in dit onderzoek. De bebouwing op gedeelte A (2) en aan de westkant van het plangebied (3) is reeds gesloopt. Op het terrein liggen de restanten van deze bebouwing (zie figuur 5). In de zuidwesthoek van gedeelte A ligt momenteel een grote hoop snoeiafval.

Figuur 3: Geografische ligging plangebied

Figuur 4: Plangebied in geel aangegeven. (Bron: www.bing.com/maps).

Gedeelte B bestaat eveneens hoofdzakelijk uit grasland. Aan de zuidoostkant van dit gedeelte bevinden zich een voormalige stal (4) en een prefab woonunit (5). Ten zuiden

hiervan bevindt zich een klein grasland met een boomgaard (6), die net buiten het plangebied valt. Gedeelte B wordt door een sloot gescheiden van gedeelte A. Aan de zuid- en oostkant wordt gedeelte B door een sloot begrensd.

Figuur 5: Links: puin van de voormalige schuur (2) en rechts van de voormalige schuur (3) op gedeelte A.

3.1.2 Beschrijving bebouwing

De nog aanwezige bebouwing die afgebroken wordt (figuur 4: 1, 4 en 5) verkeert in zeer slechte staat. De beide stenen gebouwen (1 en 4) zijn grotendeels ingestort. De nog bestaande muren zijn enkelsteens. De asbest dakbedekking is verwijderd.

Figuur 6: Stenen schuur (1), die net buiten het plangebied valt maar wel wordt gesloopt.

Bij de stenen schuur (1), net ten noorden van gedeelte A, is slechts een dakbedekking van geperste platen aanwezig, die veel gaten en kieren vertoont (zie figuur 6).

Op gedeelte B is van schuur (4) het gedeelte dat nog overeind staat voorzien van een pannendak met een rieten dakbeschot. Zowel in het pannendak als in het rieten dakbeschot zitten veel gaten en kieren (zie figuur 7).

Figuur 7: De stenen schuur (4) op gedeelte B.

De prefab woonunit (5) heeft een daklijst die goed aansluit op de gevels en geen gaten of kieren vertoont. Het dak is aan de binnenzijde voorzien van een dikke isolatielaag (figuur 8).

Figuur 8: Links: exterieur woonunit. Rechts: interieur, deel plafond met isolatielaag.

3.1.3 Plannen:

De nog aanwezige bebouwing in het plangebied (nr. 1,4 en 5) wordt gesloopt om plaats te maken voor een woning. Er vinden in principe geen ingrepen aan sloten plaats. Wel bestaan er eventuele plannen om in de toekomst een natuurvriendelijke oever aan te leggen bij de sloot aan oostzijde. Er worden geen bomen gerooid.

4 Resultaten onderzoek

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke (streng) beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

Op maandag 4 april 2016 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied. Tevens is tijdens dit veldbezoek een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen. Het visonderzoek is uitgevoerd met een RAVON-net, model Poldervis.

4.2 Flora

Er zijn alleen algemene plantensoorten aangetroffen binnen het plangebied, zoals Grote brandnetel, Hondsdraf, Braam, Speenkruid en Ridderzuring. Langs een gedeelte van de middensloot (tussen gedeelte A en gedeelte B) en de sloot aan de westzijde van het plangebied staat een aantal knotwilgen. Aan de noordkant staat een hoge rij elzen langs de middensloot (zie figuur 9). In de boomgaard en aan de noordkant van gedeelte B bevinden zich enkele hoogstamfruitbomen (Appel, Peer, notenboom).

Figuur 9: Elzen en knotwilgen langs de middensloot (tussen gedeelte A en B).

De twee opstallen met stenen muren binnen het plangebied (figuur 4: nrs. 1 en 4) zijn onderzocht op de aanwezigheid van (beschermde) muurflora. Er werden geen muurplanten aangetroffen. Geen van de muren is permanent nat of vochtig. Een geschikt biotoop voor beschermde muurplanten ontbreekt.

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Er is binnen het plangebied ook geen geschikt biotoop aanwezig voor beschermde plantensoorten, die vaak

specifieke eisen stellen aan hun leefomgeving. Beschermde plantensoorten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Er werden verschillende algemene vogelsoorten waargenomen tijdens het veldbezoek, zoals Krakeend, Tjiftjaf, Vink en Kauw.

Nesten van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw, Huismus en verschillende uilensoorten, zijn jaarrond beschermd.

De Huismus werd tijdens het veldbezoek niet gehoord of gezien. Ook werden nergens sporen aangetroffen die wijzen op het in gebruik zijn van het plangebied bij de Huismus. Bij bouwkundige inspectie van de daken van de te slopen panden (voor zover nog aanwezig) werden nergens mestsporen en nestmateriaal aangetroffen. Gezien het feit dat het onderzoek plaatsgevonden heeft in het broedseizoen van de Huismus is het uitgesloten dat de Huismus gebruik maakt van de bestaande bebouwing.

Bureaustudie laat zien dat de Gierzwaluw in de omgeving van het plangebied voorkomt. De te slopen gebouwen zijn echter ongeschikt voor deze vogelsoort. De daken verkeren in zeer slechte staat en zijn te laag voor de Gierzwaluw om goed in en uit te kunnen vliegen. Het dak van de prefab woonunit is bovendien plat en geheel gesloten (zie figuur 6 en 7). Er zijn bij de te slopen bebouwing geen dakgoten aanwezig die wel geschikt zouden zijn voor de Huismus en de Gierzwaluw. De daken van omliggende boerderijen zijn mogelijk wel geschikt voor deze soorten, maar deze vallen buiten het plangebied en blijven bij de vigerende plannen ongemoeid. Huismus en Gierzwaluw werden niet waargenomen in de omgeving, ondanks het feit dat het veldonderzoek tijdens het broedseizoen plaatsvond. Beide soorten broeden momenteel niet in de directe omgeving van het plangebied en het is uitgesloten dat de voorgenomen ingrepen een negatief effect hebben op het functionele leefgebied van Huismus en Gierzwaluw.

Bureaustudie wijst uit dat er diverse uilensoorten in de directe omgeving van het plangebied voorkomen (Steenuil, Ransuil, Kerkuil). De Ransuil maakt geen gebruik van bebouwing als broedplek, maar broedt in bomen. Er zijn bij grondige inspectie van de nog aanwezige bebouwing nergens mestsporen, braakballen of nestmateriaal aangetroffen die wijzen op het in gebruik zijn van deze bebouwing bij uilensoorten. Het is daarom uitgesloten dat uilensoorten gebruik maken van de te slopen bebouwing in het plangebied. De te slopen voormalige stal (figuur 4: nr. 4) is mogelijk wel geschikt voor de Steenuil. Daarom dient voor vervangende broedgelegenheid voor deze soort gezorgd te worden in de vorm van een uilenkast. Geadviseerd wordt deze kast op te hangen in de boomgaard of een van de oude knotwilgen aan de zuidkant van het plangebied (zie figuur 4, nr. 6, zie ook hoofdstuk 5: Conclusies en aanbevelingen).

De Ransuil broedt bij voorkeur in oude kraaiennesten. Dergelijke nesten zijn niet aangetroffen binnen het plangebied. De hoge bomen binnen het plangebied zijn mogelijk geschikt als broedplek voor de Steenuil. Aangezien er geen bomen gekapt worden zal er bij de vigerende plannen geen schade optreden aan potentieel broedgebied van uilen.

Het plangebied is niet geschikt voor andere vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten en deze worden er dan ook niet verwacht.

4.3.2 Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat de (streng) beschermde Kleine modderkruiper (FF-wet tabel 2) en Bittervoorn (FF-wet tabel 3, Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomen in de omgeving van het plangebied. Hoewel de sloten volgens de meest recente plannen ongemoeid blijven is er wel visonderzoek gedaan, omdat in eerdere plannen wel rekening gehouden werd met ingrepen aan het water. Daarbij is de sloot aan de westzijde, aan oostzijde en de middensloot onderzocht. Gevist werd om de vijf meter met een RAVON-net, model Poldervis. De Kleine modderkruiper en Bittervoorn werden in geen van deze sloten aangetroffen.

De sloot aan de westzijde staat in open verbinding met de Oude Rijn. Deze sloot is diep (> 1 m) en bevat stromend water. Deze sloot is daardoor niet geschikt voor (streng) beschermde vissoorten als de Kleine modderkruiper en de Bittervoorn.

De middensloot is sterk verbaggerd en een goed ontwikkelde onderwatervegetatie ontbreekt. De sloot aan de oostzijde is redelijk helder maar eveneens sterk verbaggerd. In laatstgenoemde sloot werden drie exemplaren Driedoornige stekelbaars aangetroffen. Beide sloten zijn ongeschikt voor de Bittervoorn doordat de waterkwaliteit zeer matig is. Ook werd de Zwanenmossel, voorwaarde voor het voorkomen van de Bittervoorn, die hiervan voor de voortplanting afhankelijk is, nergens aangetroffen.

De aanwezigheid van de Kleine modderkruiper in deze sloten is, gezien de waterkwaliteit, onwaarschijnlijk, maar kan niet geheel uitgesloten worden. Eventuele ingrepen aan de sloten en oevers dienen daarom onder ecologische begeleiding plaats te vinden, waarbij gehandeld wordt conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Hiervoor wordt in dat geval een Ecologisch werkprotocol (EWP) opgesteld, waarin de regels waaraan voldaan moet worden vervat zijn.

De sloten zijn niet geschikt voor andere (streng) beschermde vissoorten doordat deze soorten specifieke eisen stellen aan hun leefgebied (goede waterkwaliteit, goed ontwikkelde onderwatervegetatie, zuurstofrijk water).

4.3.3 Amfibieën

Tijdens de veldinventarisatie zijn geen beschermde amfibieën aangetroffen binnen het plangebied. Er kan aangenomen worden dat de algemeen beschermde Groene kikker, Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander (allen tabel 1 FF-wet) voorkomen binnen het plangebied.

Uit de bureaustudie blijkt voorts dat in de omgeving van het plangebied de streng beschermde Rugstreeppad en in de wijdere omtrek ook de Poelkikker (beide soorten tabel 3 FF-wet / Bijlage IV Habitatrichtlijn) voorkomen.

De Rugstreeppad komt voornamelijk voor op zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van grote rivieren, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers. Voor de voortplanting is de Rugstreeppad afhankelijk van ondiepe wateren, die vrij snel opwarmen. Vaak wordt gebruik gemaakt van tijdelijke poeltjes of plassen. Binnen het plangebied is geen geschikt voortplantingsbiotoop voor de Rugstreeppad aangetroffen. Het water in de aanwezige sloten is daar te diep voor en bovendien is de waterkwaliteit onvoldoende. Ondiepe plassen en/of poelen ontbreken binnen het plangebied.

Op het terrein ligt op meerdere plaatsen puin van de gesloopte schuren. Aan de zuidkant van gedeelte B staan materialen opgeslagen en liggen enkele hopen afval. Op gedeelte A liggen aan de zuidkant hopen snoeiafval en aan de noordkant bevindt zich een hoop met zand overdekt puin (zie figuur 5 en 10). Om te voorkomen dat de Rugstreeppad zich in de winter

hierin vestigt dienen de hopen zand, puin en (snoei)afval vóór de tijd dat de Rugstreeppad zich ingraaft ter overwintering (oktober/november) verwijderd te worden.

Figuur 10: Puin, afval en materialen op gedeelte B (boven) en gedeelte A (onder, links: noordkant, rechts: zuidkant).

Ook wordt het plangebied mogelijk geschikt als overwinterings- en voortplantingsgebied voor de Rugstreeppad op het moment dat er werkzaamheden plaatsvinden en er voor langere tijd braakliggende grond op het terrein ligt. Daarom moeten er tijdens de nieuwbouwfase maatregelen genomen worden om vestiging van de Rugstreeppad binnen het plangebied te voorkomen (zie hiervoor hoofdstuk 5: Conclusies).

De Poelkikker is een kritische soort, die houdt van voedselarm, schoon water. Hij heeft een voorkeur voor zwak zure, stilstaande wateren in bos- en heidegebieden op de hogere zandgronden. Hij komt vooral voor in vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden, en in uiterwaarden. In Zuid-Holland wordt deze soort sporadisch waargenomen. Het plangebied beschikt niet over een geschikt biotoop voor deze soort en de Poelkikker wordt hier dan ook niet verwacht.

Op basis van de geraadpleegde verspreidingskaarten worden binnen het plangebied geen andere (streng) beschermde amfibieën verwacht.

4.3.4 Reptielen

Tijdens de inventarisatie zijn geen beschermde reptielen aangetroffen binnen het plangebied. Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt dat de Ringslang (tabel 3 FF-wet / Rode Lijst

status 'kwetsbaar') voorkomt in de ruimere omgeving van het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied is deze soort nog niet aangetroffen.

De Ringslang is een watergebonden slang. Deze soort is voor de voortplanting afhankelijk van broeihopen en overwintert onder meer in oude konijnenholen, in hooihopen, en onder takkenbossen en braamstruiken. Broeihopen ontbreken binnen het plangebied en er is op dit moment dus geen geschikt voortplantingsbiotoop voor de Ringslang aanwezig. Om te voorkomen dat de Ringslang zich ter overwintering in het plangebied vestigt dienen de hopen snoeiafval op gedeelte A (zie figuur 10) vóór half oktober te worden verwijderd.

Op basis van de bureaustudie worden binnen het plangebied geen andere (streng) beschermde reptielen verwacht.

4.3.5 Zoogdieren

Aangenomen kan worden dat algemeen beschermde soorten, zoals Haas en Mol (tabel 1 FF-wet) voorkomen binnen het plangebied. Tijdens de veldinventarisatie zijn geen (streng) beschermde zoogdieren waargenomen. Er is binnen het plangebied ook geen geschikt biotoop aangetroffen voor streng beschermde zoogdieren, zoals de Waterspitsmuis (tabel 3 FF-wet, Rode lijst status 'kwetsbaar'). De Waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Deze soort heeft oevers met voldoende schuilmogelijkheid nodig, waar hij zich kan terugtrekken om zijn prooi op te eten. Dergelijke oevervegetatie ontbreekt binnen het plangebied. Deze soort wordt hier daarom niet verwacht.

Ook andere (streng) beschermde zoogdieren worden niet verwacht binnen het plangebied, omdat deze soorten speciale eisen stellen aan hun leefgebied, waaraan dit plangebied niet voldoet.

4.3.6 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in deze rapportage. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn strikt beschermd (tabel 3 FF-wet / Bijlage IV Habitatrictlijn).

Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende streng beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals de Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis en Watervleermuis.

Tijdens de veldinventarisatie is een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen. Tevens is een bouwkundige inspectie van de te slopen bebouwing uitgevoerd om vast te stellen of deze mogelijk geschikt is voor vleermuizen.

De te slopen bebouwing aan de noordzijde van gedeelte A (figuur 4, nr.1 en figuur 6) verkeert in bouwvallige staat. De nog aanwezige dakdelen van geperst materiaal vertonen veel gaten en de muren zijn enkelsteens. De stenen schuur op gedeelte B (figuur 4, nr. 4 en figuur 7) beschikt eveneens over spouwloze muren en een dakbedekking die in zeer slechte staat verkeert. Beide gebouwen bieden geen enkele beschutte ruimte voor gebouw-bewonende vleermuizen. Door de vele gaten tocht het flink en er zijn geen holten of kieren aanwezig met een geschikt microklimaat voor vleermuizen. De prefab woonunit biedt geen toegang aan vleermuizen. Er bevinden zich nergens kieren of holtes in de gevels of

dakbedekking. De ruimte onder het dak is aan binnenzijde opgevuld met een dikke laag isolatiemateriaal (zie figuur 8).

De te slopen bebouwing is ten overvloede onderzocht op mestsporen van vleermuizen. Deze werden nergens aangetroffen. Het is uitgesloten dat vleermuizen gebruik maken van de te slopen bebouwing.

Vleermuissoorten maken mogelijk wel gebruik van bebouwing in de directe omgeving, zoals van daklijsten, raamluiken en kieren achter dakgoten van de woonboerderij en boerderijen op naburige percelen. Het is niet mogelijk de reeds gesloopte gebouwen te onderzoeken op geschiktheid als verblijfplaats voor vleermuissoorten. Indien deze bebouwing wel geschikt is geweest bieden de omliggende boerderijen, die bij de vigerende plannen ongemoeid blijven, mogelijk geschikte alternatieve verblijfplaatsen voor vleermuizen. De Oude Rijn vormt als landschaps-element hoogstwaarschijnlijk een waardevolle foerageer-route voor de Watervleermuis en Meervleermuis.

De bomen zijn vrij jong en vitaal en hebben een beperkte stamdiameter. Hetzelfde geldt voor de bomen in de kleine boomgaard ten zuiden van het plangebied. Ze bieden geen geschikte verblijfplaats voor vleermuizen. De bomenrij langs de middensloot kan eventueel wel een functie hebben als foerageerroute voor vleermuizen. De bomen binnen het plangebied blijven echter ongemoeid. Schade op grond van de voorgenomen plannen is dan ook uitgesloten. Tijdens de schemering en de nachtelijke dient rekening gehouden te worden met in de omgeving foeragerende vleermuizen. Voorkomen dient te worden dat tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden felle verlichting in de richting van boomgroepen, bebouwing op de aangrenzende percelen en richting Oude Rijn schijnt. Ook dient met toekomstige buitenverlichting bij de nieuwbouw hiermee rekening gehouden te worden (zie ook hoofdstuk 5: Conclusies en aanbevelingen).

4.3.7 Overige soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat er geen (streng) beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelde soorten voorkomen binnen en in de directe omgeving van het plangebied. Deze worden er op basis van de biotoopkenmerken ook niet verwacht.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de (streng) beschermde soorten binnen het plangebied.

5.1 Conclusies en aanbevelingen

- Het plangebied heeft geen directe relatie met beschermde gebieden (Natura2000, beschermde natuurmonumenten, (P)EHS gebieden of ecologische verbindingszones). Het plangebied is niet geschikt als foerageergebied voor de doelsoorten van de nabij gelegen Natura2000-gebieden. Schade aan Natura2000-doelsoorten is daarom niet aan de orde.
- Voor de algemeen beschermde soorten (Bruine kikker, Groene kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Mol en Haas) geldt in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een vrijstelling van de Flora- en faunawet. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
- Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de FF-wet wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De FF-wet hanteert echter geen standaard periode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Schade binnen het plangebied aan vogels met jaarrond beschermde nesten is bij de voorgenomen plannen uitgesloten, doordat de geplande maatregelen uitsluitend betrekking hebben op delen van het plangebied die ongeschikt zijn voor vogels met jaarrond beschermde nesten.
Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.
- Hoewel de Steenuil momenteel geen gebruik maakt van het plangebied is het plangebied mogelijk wel geschikt voor deze soort. Daarom wordt geadviseerd om een kast voor de Steenuil op te hangen in de boomgaard of in een van de oude knotwilgen, ten zuiden van het plangebied. Plaats de kast op een rustige plek (hoogte 2 tot 5 meter), het liefst waterpas op een liggende zware tak met achterzijde dichtbij de stam. Ingang ongeveer zuid-oost. Voldoende uitloop (een plank of takken van zo'n 2 meter lengte) is belangrijk.
- Volgens de huidige plannen worden geen sloten of slootgedeelten gedempt. Mogelijk wordt in de toekomst een natuurvriendelijke oever aangelegd bij de sloot aan de oostzijde van het plangebied. Omdat de aanwezigheid van de Kleine modderkruiper niet geheel uitgesloten kan worden dienen eventuele toekomstige ingrepen aan de sloten onder ecologische begeleiding plaats te vinden. In dat geval is een Ecologisch werkprotocol noodzakelijk, waarin de te volgen werkwijze conform een door het

ministerie goedgekeurde gedragscode vervat is. Deze werkzaamheden dienen begeleid te worden door een ter zake kundige.

- De streng beschermde Rugstreepad komt voor in de omgeving van het plangebied. Binnen het plangebied is momenteel geen geschikt voortplantingsbiotoop aanwezig voor de Rugstreepad. Voorkomen dient te worden dat de Rugstreepad zich, op het moment dat de werkzaamheden zijn gestart, in het voorjaar binnen het plangebied vestigt. Daarom moet ervoor gezorgd worden dat er, vlak voor en tijdens het voortplantingsseizoen (globaal van half april t/m augustus) geen ondiepe poelen en plassen ontstaan waarin deze paddensoort z'n eieren kan leggen. Op het terrein liggen diverse hopen puin, materialen en afval. De Rugstreepad zou deze aan het begin van het overwinteringsseizoen (globaal van half oktober t/m maart) kunnen gebruiken als overwinteringsplek. Daarom dient vóór half oktober gezorgd te worden dat deze hopen verwijderd zijn. Daarnaast moet voorkomen worden dat er in deze periode zand en/of grond onbewerkt ligt waarin de Rugstreepad zich ter overwintering kan ingraven.
- Uit de bureaustudie blijkt dat verschillende streng beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals de Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis en Watervleermuis. Het plangebied is niet geschikt voor gebouwbewonende vleermuizen doordat een geschikt microklimaat binnen de nog aanwezige bebouwing, voor zover toegankelijk, ontbreekt. De bomen binnen het plangebied blijven bij de vigerende plannen ongemoeid. De bebouwing in de directe omgeving van het plangebied biedt mogelijk wel verblijfplaatsen aan vleermuissoorten. De Oude Rijn vormt als landschapselement waarschijnlijk een belangrijke foerageroute voor de Meervleermuis en Watervleermuis.

5.2 Algemene Zorgplicht

Voor alle planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht die is opgenomen in artikel 2 van de Flora- en faunawet. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen voor flora en/of fauna kan hebben, verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken.

Omdat de hoge bomen langs de middensloot mogelijk een functie vervullen als foerageergebied voor vleermuizen dient bij de bouwwerkzaamheden verlichting van de bomenpartijen tijdens de schemering en het nachtelijk duister voorkomen te worden. Om dezelfde reden dient voorkomen te worden dat tijdens die perioden felle verlichting richting de bebouwing op de naburige percelen en de Oude Rijn schijnt. Ook dient ervoor gezorgd te worden dat eventuele buitenverlichting van de nieuwbouw niet gericht is op deze elementen.

6 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. ANWB, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, 2004.
2. Dienst landelijk gebied, *Handreiking Flora- en faunawet* oktober 2006
3. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
4. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2013. *Vleermuisprotocol 2013*, 27 maart 2013.
5. Provincie Zuid-Holland, *Visie Ruimte en Mobiliteit*, 9 juli 2014
6. Gedragscode Flora- en Faunawet waterschappen; Unie van Waterschappen, februari 2012

Geraadpleegde internetsites:

7. www.rijksoverheid.nl
8. www.bij12.nl
9. www.hetInvloket.nl
10. www.ravon.nl
11. www.vleermuis.net
12. www.zuid-holland.nl
13. www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/VRM
14. <http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas = EHS>
15. waarneming.nl
16. www.neprom.nl
17. www.uvw.nl
18. www.googlemaps.nl
19. www.bing.com/maps

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

's-Gravenbroekseweg 154
2811 GK Reeuwijk
+ 31 (0)182-395460
www.watersnipadvies.info
advies@watersnip.info

